

**Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě
ročník 2012**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z ŘEŠENÍ

- ☒ **bronzového stupně ceny**
☐ **stříbrného stupně ceny**
☐ **inovace**

(zatrhněte cenu, o jakou soutěžíte)

1. Název řešení:

Zavedení systému environmentálního řízení a auditu (EMAS) na Městském úřadě Jilemnice
--

2. Autor zprávy:

Jméno: Ing. Petr Faistauer
Funkce: Tajemník Městského úřadu Jilemnice
Organizace: Městský úřad Jilemnice
Telefon: 481 565 134
E-mail: tajemnik@mesto.jilemnice.cz

3. Organizace, kde bylo řešení aplikováno:

Městský úřad Jilemnice
Masarykovo náměstí 82, 514 01 Jilemnice
(systém EMAS byl aplikován na 3 budovy úřadu: Masarykovo náměstí 82, Masarykovo náměstí 81,
Nám. 3. května čp. 228)

4. Popis řešení:

4.1 Podstata řešení:

Město Jilemnice se v roce 2002 stalo členem Národní sítě Zdravých měst ČR, až o pět let později začalo uplatňovat prvky strategického a komunitního plánování. V roce 2007 se město díky podpisu Deklarace zavázalo k dlouhodobě udržitelnému rozvoji města (Deklarace je vstupní dokument pro aktivity města v mezinárodním Projektu Zdravé město a mezinárodním programu místní Agenda 21, který probíhá pod patronací Organizace spojených národů a jejich institucí). Od tohoto roku se Jilemnice zapojuje do uplatňování principů místní Agendy 21 (MA21), zabývá se oblastmi udržitelného rozvoje, zdravím a kvalitou života, zapojuje občany do dění a do rozvoje svého města. V roce 2007 město Jilemnice naplnilo kritéria kategorie D MA21, v dalších letech se podařilo dosáhnout kategorie C. Na základě projektu Jilemnice - Zdravé město vznikl Plán zdraví a kvality života, který je každoročně aktualizován na veřejných fórech Zdravého města Jilemnice, započal se proces strategického plánování - město má zpracovaný Strategický plán rozvoje města na období 2008 - 2025, Energetický plán města (v roce 2009 se město zapojilo do projektu MODEL, schválení energetického plánu proběhlo na podzim tohoto roku). Město dále získalo dotaci na uplatňování jedné z dalších metod kvality ve veřejné správě - od září 2010 je na městském úřadě zaváděn CAF (Společný hodnotící rámec). Dalším logickým krokem v uplatňování postupů vedoucích ke Zdravému městu Jilemnice, bylo započítí systematického přístupu k ochraně životního prostředí (tak jak definuje Deklarace, ke které se město Jilemnice přihlásilo). Inspirací se městu Jilemnice stalo Zdravé město Chrudim, které na svém pilotním projektu ukázalo, že začít sami u sebe je dobrým příkladem jak pro své příspěvkové organizace tak pro podniky ve městě.

4. 2 Důvod a cíle řešení (včetně doložení jejich měřitelnosti):

Cílem bylo zlepšení vlivu činností Městského úřadu Jilemnice na životní prostředí a na udržitelný rozvoj. Byly zavedeny systémy environmentálního řízení na městském úřadě (EMAS), tyto činnosti budou následně systematicky, objektivně a pravidelně hodnoceny. Veřejnost včetně zaměstnanců byla o činnostech úřadu se zavedeným systémem environmentálního řízení informována

prostřednictvím environmentálního prohlášení, které je zveřejněno na internetových stránkách a je k dispozici také na městském úřadě ve fyzické podobě.

Městský úřad Jilemnice bude šetřit přírodními zdroji – úspory energií, vody, recyklace odpadů, používání ekologicky šetrných materiálů a výrobků. Úspory energií byly podpořeny obrazovou kampaní – bylo zpracováno 1 500 ks letáků, které šíří osvětu udržitelného rozvoje a environmentálního vzdělávání, budou dále informovat o připojení městského úřadu k systému EMAS. Protože městský úřad nedisponoval tolik potřebnými nádobami na tříděný odpad uvnitř úřadu, byly nakoupeny: 3 sestavy nádob na papír, plast a sklo (vždy jedna sestava do každé budovy), 1 menší sestava, která bude umístěna v sekretariátu úřadu, 1 000 ks polyetylenových pytlů do nádob o objemu 120 l, 50 ks samolepek na nádoby na tříděný odpad, 12 ks odpadkových košů s barevnými víky na patra po budovách městského úřadu, 1 ks nádoby na dosloužilé monočlánky, 3 ks lisu na pet lahve.

Závěrečnou fází procesu bylo posouzení Strategického plánu rozvoje města na období 2008 – 2025 s ohledem na dopady a ovlivnění kvality životního prostředí.

4.3 Implementace řešení:

- zainteresované strany

Zavádění systému environmentálního řízení a auditu (EMAS) bylo podpořeno v rámci 4. výzvy Revolvingového fondu MŽP a bylo podpořeno dotací ve výši 70 % z celkových uznatelných nákladů. Na městském úřadě vznikla skupina zaměstnanců, která se podílela na zpracování jednotlivých dokumentů k procesu EMAS (pracovní skupina pro EMAS). Finální zpracování dokumentace EMAS měla na starost externí firma – GEOMEDIA s. r. o. Praha.

- odpovědnost za řešení

Odpovědnost za řešení je popsána v příručce EMAS, která uvádí odpovědnost vedoucích zaměstnanců, zmocněnce pro EMAS a představitele vedení. Vedoucí zaměstnanci odpovídají za průběžné informování zmocněnce EMAS o všech změnách v činnostech a provozu MěÚ, projednání environmentálních aspektů s dotčenými pracovníky, pravidelnou kontrolu složek životního prostředí. Zmocněnec pro EMAS (projektový manažer odboru rozvoje a místního hospodářství) odpovídá za pravidelné provádění aktualizace registru environmentálních aspektů podle stanovené metodiky, metodické zajištění a aktualizaci postupu pro stanovení a vyhodnocení environmentálních aspektů. Představitel vedení (tajemník MěÚ) je zodpovědný za poskytnutí zdrojů pro udržování a zlepšování systému, za projednávání, vydávání a schvalování dokumentů a za přezkoumání systému vedením.

- podpora řešení ze strany vedení

Systém EMAS je podporován vedením města, důležité dokumenty byly předloženy radě města na vědomí (ekologický kodex, environmentální přezkum, příručka EMAS), rada města schválila následující dokumenty: politika životního prostředí města Jilemnice, cíle a programy 2011 – 2012). Rada města jmenovala představitele vedení a zmocněnce pro systém EMAS.

- podpora řešení ze strany zaměstnanců

Zaměstnanci jsou o systému EMAS informováni pomocí školení, e-mailové pošty a odkazů na sdíleném disku. V prvotní fázi zavádění EMAS proběhla 2 školení pro zaměstnance, respektive pro vedoucí zaměstnance, kteří své podřízené informovali o systému na svých odborových poradách. První školení bylo zaměřeno na seznámení se systémem, na druhém školení již byly představeny zpracované dokumenty k systému EMAS. Veškerá dokumentace k EMAS je umístěna a veřejně přístupná všem zaměstnancům na sdíleném disku Gramis. O změnách v dokumentaci zaměstnance informuje zmocněnec pro EMAS pomocí e-mailové pošty.

- překážky

Během realizace nebyly zaznamenány žádné překážky v zavádění procesu.

- úspěchy

Úspěchem bylo dosažení certifikátu od Ministerstva životního prostředí, který potvrzuje, že organizace Městský úřad Jilemnice, Masarykovo náměstí 82, Jilemnice, splnila veškeré náležitosti Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a byla zaregistrována v Programu EMAS pod registračním číslem CZ-000050. Platnost certifikátu je do 13.7.2015. Městský úřad Jilemnice se tak stal teprve druhým městským úřadem v republice se zavedeným systémem EMAS.

5. Výsledky řešení:

- **Jaké byly hlavní výsledky (uvést pokud možno kvalitativní i kvantitativní ukazatele)?**

Hlavním výsledkem procesu zavádění systému EMAS je splnění veškerých náležitostí Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a získání certifikace do Programu EMAS.

V rámci procesu zavádění byly pro systém EMAS zpracovány tyto dokumenty:

- registr environmentálních aspektů
- cíle a programy
- registr legislativy
- registr právních a jiných požadavků
- evidence neshod
- ekologický kodex
- politika životního prostředí
- hodnocení souladu s legislativou
- program interních auditů
- záznamy z interních auditů
- zpráva pro přezkoumání vedením
- jmenování zmocněnce pro EMAS
- jmenování členů pracovní skupiny pro EMAS
- jmenování představitele vedení
- environmentální přezkum
- environmentální prohlášení
- úvodní environmentální analýza
- 1 500 ks osvětových letáků o EMAS a třídění odpadů
- nádoby na tříděný odpad (3 sestavy nádob na papír, plast a sklo, 1 menší sestava, 1 000 ks polyetylenových pytlů do nádob o objemu 120 l, 50 ks samolepek na nádoby na tříděný odpad, 12 ks odpadkových košů s barevnými víky, 1 ks nádoby na dosloužilé monočlánky, 3 ks lisu na pet lahve)

Veřejnost byla informována o zavádění systému EMAS na MěÚ prostřednictvím webových stránek a místního zpravodaje.

- **Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?**

Nástroje zavádění systému EMAS prošly během poslední fáze realizace kontrolním procesem. Nejprve byl uskutečněn interní audit, který prověřil shodu zavedeného systému řízení EMAS s normou a zároveň shodu se zavedenými interními a legislativními předpisy. Závěry interního auditu byly sepsány formou písemné zprávy z auditu, která popisuje případné odchylky od požadavků. Odchylky z auditu se následně členily podle významnosti na doporučení, zjištění a neshody.

Efektivnost a přiměřenost zavedeného systému řízení byla přezkoumána vedením úřadu, základem pro přezkoumání byla zpráva pro přezkoumání vedením, kterou připravil a předložil zmocněnec EMAS.

Environmentální prohlášení bylo ověřeno akreditovaným environmentálním ověřovatelem stavu životního prostředí. Na základě zprávy o výsledcích ověření platnosti environmentálního prohlášení bylo požádáno o registraci do Programu EMAS. Registrace byla potvrzena vydáním certifikátu od Ministerstva životního prostředí.

- **Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?**

Během realizace se nevyskytly specifické faktory.

- **Projevil se nějaký vedlejší negativní či pozitivní účinek?**

V rámci zavádění procesu byl vytvořen dokument pod názvem „Ekologický kodex“, který není povinný v rámci systému EMAS, ale který byl vytvořen jako doplňující dokument, jež shrnuje dosud nepsaná pravidla šetření s energiemi, provozním materiálem. Tento dokument byl vytvořen pro vnitřní potřebu MěÚ, popisuje základní ekologické principy chování zaměstnanců úřadu, které jsou šetrné a příznivé ve vztahu k životnímu prostředí.

Pozitivním účinkem systému EMAS je, že byla jasně nastolena politika environmentální výkonnosti, která musí být nadále zlepšována a ověřována. Zavedením systému EMAS úřad veřejnosti deklaruje, že v rámci své činnosti dbá na ochranu životního prostředí a principy udržitelného rozvoje, že jsou zvažovány dopady na životní prostředí při běžné činnosti úřadu.

6. Inovativnost a přenositelnost dobré praxe¹:

Nerelevantní – Městský úřad Jilemnice se uchází o bronzový stupeň ceny MV.

- **V čem spočívá inovativnost tohoto řešení? Jak se liší od jiných či podobných aplikací/přístupů?**
- **Může být/bylo již toto řešení přeneseno/aplikováno v jiné organizaci či sektoru? Pokud ano, které jeho základní prvky? Nebo jste v tomto případě sami využili dobrou praxi od jiných organizací?**
- **Jaké nejdůležitější poznatky/zkušenosti jste při realizaci řešení získali?**
- **Jaké je Vaše doporučení pro ty, kteří se zajímají o implementaci tohoto řešení ve své organizaci?**
- **Souhlasíte s prezentací Vašeho řešení na nadcházející Národní konferenci kvality ve veřejné správě a v časopise Veřejná správa jakožto s prezentací dobré praxe?**

7. Přílohy

- Politika životního prostředí města Jilemnice
- Prohlášení o činnostech environmentálního ověřovatele
- Certifikát Ministerstva životního prostředí

Datum: 22. října 2012

Podpis:

.....
Ing. Petr Faistauer
tajemník MěÚ Jilemnice

Pozn.: V případě ceny udílené za implementaci modelu CAF musí být přílohou Závěrečné zprávy Sebehodnotící zpráva CAF a na ni navazující Akční plán zlepšování, případně vyhodnocení plnění předchozího Akčního plánu zlepšování. Sebehodnotící zpráva musí obsahovat popis naplnění minimálních kritérií pro udělení daného stupně Ceny MV za model CAF.

Pokud jsou výše uvedené informace součástí Sebehodnotící zprávy, lze na ně pouze odkázat.

¹ Vyplní pouze uchazeč o cenu MV za inovaci ve veřejné správě